Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне
«Чалавек і свет» для 1 класа
ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання
(2017/2018 вучебны год)

1. Трафімава, Г.У. Чалавек і свет: вуч. дапаможнік для 1-га кл. устаноў агульнай. сяр. адукацыі з бел. мовай навучання: для работы ў класе / Г.У. Трафімава, С.А. Трафімоў. – Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2017.
2. Трафимова, Г.В. Человек и мир. 1 класс. Книга для чтения: пособие для учителей учреждений общ. сред. образования с бел. и рус. яз. обучения / Г.В. Трафимова, С.А. Трафимов. – Минск : Нац. ин-т образования, 2017.
3. Трафимова, Г.В. Человек и мир. 1 класс: рабочая тетрадь / Г.В. Трафимова, С.А. Трафимов. – Минск : Аверсэв, 2017.
4. Трафимова, Г. В. Учебный предмет "Человек и мир" в 1 классе : учебно-методическое пособие для учителей учреждений общ. сред. образования с рус. и белорус. яз. обучения / Г.В. Трафимова, С.А. Трафимов. – Минск : Нац. ин-т образования, 2017.

I чвэрць (1 г у тыдзень)

№ урока, дата	Тэма ўрока	Мэты ўрока	Асноўныя віды дзейнасці
1	Наша Радзіма — Беларусь	Фарміраваць уяўленні пра нашу Радзіму – Беларусь, яе сталіцу, Дзяржаўны герб і Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь. Садзейнічаць выхаванню любові да сваёй Радзімы, пачуцця гонару і захаплення сваёй Радзімай, яе прыродай. Садзейнічаць развіццю пазнавальнага інтарэсу да вывучэння навакольнага свету	Азнаямленне з вучэбным дапаможнікам "Чалавек і свет" (ВД) і правіламі работы з ім. Выказванні, пра што хацелася б даведацца на ўроках "Чалавек і свет". Вызначэнне тэмы ўрока. Актуалізацыя ведаў пра сваю краіну: разглядванне фатаграфій і падрыхтоўка адказаў на пытанні (ВД, с. 4); засваенне ў ходзе гутаркі паняццяў "Радзіма", "сталіца". Удзел у гутарцы па пытаннях: "Чаму Беларусь называюць краем блакітных рэк і азёр, зялёных лясоў? Чаму нашу Радзіму называюць Беларусь?" Слуханне апавядання з кнігі для чытання "Ключы з мінулага" (с. 8-9), абмеркаванне прачытанага. Разглядванне Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь (ВД, с. 4), падрыхтоўка адказаў на пытанні. Праслухоўванне апавядання "Наш герб" (кніга для чытання, С. 9-10).

			Удзел у гульні "Так - воплеск, не - маўчок" па пытаннях пра Дзяржаўны герб Рэспублікі Беларусь. Разглядванне выявы Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь (ВД, с. 4). Праслухоўванне апавядання "Наш сцяг", падрыхтоўка адказаў на пытанні пасля праслухоўвання. Выказванні пра тое, дзе можна бачыць Дзяржаўны герб і Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь. Разглядванне дакументаў з выявай Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь (дакументы дэманструе настаўнік). Разглядванне дзяржаўных сімвалаў некалькіх дзяржаў, знаходжанне дзяржаўнай сімволікі Рэспублікі Беларусь. Работа ў групах: разглядванне фатаграфій (ВД, с. 5), складанне апавядання пра сталіцу нашай Радзімы. Удзел у гутарцы пра свой населены пункт, адрас сваёй школы
2	Што такое прырода. Жывая і нежывая прырода	Фарміраваць уяўленні пра аб’екты прыроды і аб’екты працы чалавека, пра адрозненні аб’ектаў жывой і нежывой прыроды, вучыць іх адрозніваць. Садзейнічаць развіццю ўвагі, мыслення і машчлення	Удзел у дыдактычнай гульні на канцэнтрацыю ўвагі. Знаёмства з тэмай урока. Работа ў парах: разглядванне малюнкаў (ВД, с. 6), падрыхтоўка адказаў на пытанні. Азнаямленне з паняццямі "аб'екты прыроды", "аб'екты працы чалавека - вырабы". Удзел у гутарцы: называнне аб'ектаў прыроды і вырабаў. Выказванні пра тое, што можна зрабіць самім з аркуша паперы або кавалка пластыліну. Выкананне заданняў на замацаванне ўменняў класіфікаваць аб'екты навакольнага свету на аб'екты прыроды і аб'екты працы чалавека (ВД, с. 7). Работа ў парах. Разглядванне малюнкаў (ВД, с. 8), падрыхтоўка адказаў на пытанні. Удзел у гутарцы пра агульныя прыметы раслін і жывёл, слуханне апавядання настаўніка пра адметныя прыметы жывых арганізмаў. Выкананне задання (ВД, с. 9): вызначэнне аб'ектаў прыроды па сілуэтах. Праца ў групах. Абмеркаванне прыкладаў аб'ектаў жывой прыроды. Азнаямленне з паняццем "нежывая прырода": разглядванне малюнкаў (ВД, с. 9) і адказы на пытанні да іх. Слуханне тэксту пра адметныя прыметы аб'ектаў нежывой прыроды,

			падрыхтоўка адказаў на пытанні пасля праслухоўвання. Выкананне заданняў на замацаванне ўменняў групаваць аб'екты навакольнага свету па ўказаных прыметах: гульнявыя заданні "Парныя карцінкі" (аб'екты прыроды і аб'екты працы чалавека), "Так - воплеск, не - маўчок" (аб'екты жывой і нежывой прыроды). Удзел у выніковай гутарцы па вывучанай тэме
3	Змены ў нежывой прыродзе восенню. Мэтавая прагулка “Залатая восень у прыродзе”	Фарміраваць уяўленні пра змены ў нежывой прыродзе восенню і іх прычыны. Ствараць умовы для замацавання паняццяў “жывая прырода”, “нежывая прырода”. Садзейнічаць развіццю інтарэсу да пазнання навакольнага свету. Садзейнічаць развіццю ўменняў параўноўваць аб’екты, устанаўліваць прычынна-выніковыя сувязі ў прыродзе	Удзел у мэтавай прагулцы “Залатая восень у прыродзе”: назіранне за аб’ектамі прыроды на школьным двары, паўтор прымет жывой і нежывой прыроды, высвятленне восеньскіх змяненняў у нежывой прыродзе (назіранні за вышынёй Сонца над зямлёй, пахаладаннем паветра ў параўнанні з летам), назіранні за зменамі ў жыцці раслін восенню. Разважанні на тэму "Які перыяд восені называюць залатым і чаму?" Падрыхтоўка адказаў на пытанне: «Якія пачуцці выклікае восеньская прырода?» Удзел у гутарцы пра восеньскія месяцы года (ВД, пытанні, с. 10). Разглядванне сюжэтных малюнкаў (ВД, с. 10), удзел у гутарцы па змесце малюнкаў. Работа ў групах. Складанне апавядання на тэму "Што змяняецца ў нежывой прыродзе з прыходам восені?". Заслухоўванне адказаў груп. Праслухоўванне тэксту пра змены ў нежывой прыродзе (ВД, с. 10). Удзел у гульні-пантаміме пра восеньскія прыметы ў нежывой прыродзе. Выкананне заданняў на замацаванне ведаў: разглядванне малюнкаў, вызначэнне тых, на якіх намалявана восеньскае надвор'е; разглядванне схематычнай выявы Сонца на небе, працягласці дня і ночы, выбар малюнкаў з прыметамі восені. Работа ў парах. Разглядванне малюнкаў і выкананне задання (ВД, с. 11). Слуханне апавядання настаўніка "Чаму ідзе дождж?" (тэкст у кнізе для чытання на с. 22). Гутарка пра туманы з апорай на жыццёвы вопыт вучняў, малюнак (ВД, с. 11), апавяданне ў кнізе для чытання (с. 23-24). Удзел у гутарцы пра замаразкі восенню і іх прыметы: з'яўленне лёду на лужынах, інею на траве і глебе (ВД, пытанні, с. 11).

			Разглядванне малюнкаў. Выбар малюнкаў з выявай ападкаў, якія бываюць восенню. Выкананне пісьмовага задання "Так - Не" (адказы з дапамогай кругоў чырвонага і зялёнага колеру на пытанні па вывучанай тэме). Праверка самастойнай працы – зверка з узорам. Інфармацыя настаўніка пра падрыхтоўку да наступнага ўрока-экскурсіі
4	Экскурсія "Змены ў нежывой прыродзе і жыцці раслін восенню"	Пазнаёміць з правіламі паводзін на экскурсіі. Працягваць фарміраванне ўяўленняў пра змены ў прыродзе восенню, пра ўзаемасувязь змяненняў у жывой і нежывой прыродзе. Стварыць умовы для засваення вопыту назірання, вучыць пазнаваць расліны па лісці і пладах, устанаўліваць прычынна-выніковыя сувязі ў прыродзе. Працягваць развіваць назіральнасць, уменні аналізаваць, абагульняць назіранні ў прыродзе. Садзейнічаць выхаванню экалагічна правільных паводзін у прыродзе	Азнаямленне з правіламі паводзін на экскурсіі з апорай на малюнкі першага форзаца ВД. Знаёмства з тэмай і задачамі экскурсіі, з маршрутам экскурсіі. Удзел у экскурсіі. Прыпынак 1: назіранні і ўдзел у гутарцы пра змены ў нежывой прыродзе восенню. Прыпынак 2: выяўленне восеньскіх змен у жыцці раслін (назіранні за завяданнем травяністых раслін, за зменай афарбоўкі лісця дрэў і кустоў, збор пладоў дрэў і кустоў, аналіз вынікаў назіранняў). Удзел у гутарцы пра змены ў жыцці раслін восенню, праслухоўванне тлумачэнняў на пытанні: "З-за чаго восенню лісце жоўкне?", "Чаму восенню з'яўляюцца чырвонае і фіялетавае лісце?", "Чаму восенню лісце бэзу, алешыны, некаторых яблынь не змяняюць зялёную афарбоўку?" Прыпынак 3: назіранне за лістападам і высвятленне яго прычын. Удзел у гутарцы па пытаннях: "Чаму восенню ападае лісце з галінак?", "Ці ёсць на галінках ранкі ад апалага лісця?", "Навошта дрэвы скідаюць лісце ўвосень?" Падвядзенне вынікаў экускурсіі: пра што новае даведаліся, чаму навучыліся